2025/2143

2025.10.24.

# A BIZOTTSÁG (EU) 2025/2143 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

**(2025. október 23.)**

**az (EU) 2015/340 rendeletnek a légiforgalmi irányítók kompetenciaalapú képzésének és értékelésének, valamint virtuális képzésének bevezetése tekintetében történő módosításáról**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a polgári légi közlekedés területén alkalmazandó közös szabályokról és az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynökségének létrehozásáról és a 2111/2005/EK, az 1008/2008/EK, a 996/2010/EU, a 376/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2014/30/EU és a 2014/53/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint az 552/2004/EK és a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 3922/91/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 4-i (EU) 2018/1139 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 50. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjára, valamint 53. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

(1) Az (EU) 2015/340 bizottsági rendelet [2] meghatározza a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyekre és tanúsítványokra vonatkozó műszaki követelményeket és igazgatási eljárásokat.

(2) Az Unióban a légiforgalmi irányítói erőforrások rugalmassága és rendelkezésre állása tekintetében fennálló akadályok korlátozzák az európai légiforgalmi szolgáltatási (ATM) rendszer kapacitását. Ezért a légiforgalmi irányítók engedélyezésére és képesítésére vonatkozó szabályozási keretet ki kell igazítani.

(3) A léginavigációs szolgáltatók részéről jelentkező, képzett és elérhető humánerőforrás iránti igények hatékonyabb teljesítése érdekében tovább kell egységesíteni az (EU) 2015/340 rendeletben előírt kompetenciaszinteket, hogy az alkalmazott képzési módszertanok és tantervek összehasonlítható képzéseket biztosítsanak, és ezáltal kedvező módon hozzájáruljanak az operatív igények kielégítéséhez.

(4) A képzés korszerűsítése érdekében a légiforgalmi irányítók képzésére vonatkozó uniós szabályozási keretet tovább kell fejleszteni a szükséges teljesítményszabványok kompetenciaalapú képzés és értékelés elveivel összhangban történő meghatározása révén, amely megközelítést a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) is előnyben részesíti a légiközlekedési ágazatban dolgozó személyzet szakszolgálati engedélyének megszerzése tekintetében.

(5) A kompetenciaalapú képzési és értékelési módszertan légiforgalmi irányítók képzése terén való alkalmazásának előmozdítása érdekében a kompetenciaalapú képzési és értékelési módszertant az oktatók és értékelők által teljesítendő teljesítményszabványok meghatározásával kell kidolgozni, ugyancsak a kompetenciaalapú képzési és értékelési elvek alapján.

(6) A Covid19-világjárvány során szerzett tapasztalatok alapján előnyös lehet a légiforgalmi irányítók képzésének virtuális formában történő biztosítása. Virtuális képzés esetében a hallgatók, az oktatók és az értékelők közötti földrajzi távolság nem korlátozhatja a légiforgalmi irányítók képzését.

(7) Annak érdekében, hogy a légiforgalmi szolgáltatók és a légiforgalmi irányítók képzésével foglalkozó szervezetek át tudják alakítani munkahelyi szaktudás-értékelő rendszereiket, valamint képzési terveiket és tanfolyamaikat, e rendelet alkalmazásának kezdőnapját el kell halasztani.

[1] HL L 212., 2018.8.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj.

[2] A Bizottság (EU) 2015/340 rendelete (2015. február 20.) a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyekre és tanúsítványokra vonatkozó formai követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról, a 923/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelet módosításáról és a 805/2011/EU bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 63., 2015.3.6., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/340/oj).

(8) A képzések megszakításának elkerülése érdekében a vonatkozó szakszolgálati engedélyek, jogosítások és kiterjesztések kiadása, meghosszabbítása vagy megújítása céljából el kell fogadni az e rendelet alkalmazásának kezdőnapja előtt megkezdett egyes tanfolyamok elvégzését igazoló bizonyítványokat, feltéve, hogy a képzés és az értékelés 2029. június 30-ig lezárult.

(9) Az (EU) 2015/340 rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(10) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az (EU) 2018/1139 rendelet 127. cikkének (1) bekezdésében említett bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

*1. cikk*

Az (EU) 2015/340 rendelet a következőképpen módosul:

1. A 4. cikk a következőképpen módosul:

a) a bevezető fordulat helyébe a következő szöveg lép:

„Az (EU) 2018/1139 rendeletben megadott fogalommeghatározásokon kívül a következő fogalommeghatározásokat is alkalmazni kell:";

b) a cikk a következő 2a. ponttal egészül ki:

„2a. »átalakított kompetenciamodell«: a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) valamely kompetenciakeretéből átalakított kompetenciacsoport, a kapcsolódó leírással és teljesítménykritériumokkal együtt, amelyet valamely szervezet egy adott feladatkörre vonatkozó kompetenciaalapú képzés és értékelés kidolgozásához használ";

c) a 6. és a 7. pont helyébe a következő szöveg lép:

„6. »értékelés«: annak megállapítása, hogy egy személy adott körülmények között, megfigyelhető viselkedésekről szerzett adatok alapján megfelel-e az előírt teljesítményszintnek";

7. »értékelői kiterjesztés": a szakszolgálati engedélybe bejegyzett és annak részét képező engedély, amely jelzi az engedélyesnek a gyakorlati készségek szakszolgálati engedély, jogosítás vagy kiterjesztés(ek) kiadása, meghosszabbítása vagy megújítása céljából történő értékelésére való alkalmasságát«;

d) a 7b. pont helyébe a következő szöveg lép:

„»nemzeti átváltási jelentés«: olyan jelentés, amelynek alapján az az illetékes hatóság, amelyhez a gyakornok katonai légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély iránti kérelmet benyújtották, beszámíthat egy korábbi légiforgalmi irányítói képzést";

e) a cikk a következő 7c–7f. ponttal egészül ki:

„7c. »kompetencia«: az emberi teljesítmény azon jellemzője, amely egy munkakör sikeres betöltésének megbízható előrejelzésére használható, és amely olyan viselkedésekben nyilvánul, illetve figyelhető meg, amelyek célja a releváns ismereteknek, készségeknek és attitűdöknek a tevékenységek vagy feladatok meghatározott feltételek melletti végrehajtása érdekében történő alkalmazása;

7d. »kompetenciaalapú képzés és értékelés«: olyan képzés és értékelés, amelyet a teljesítményorientáltság, a teljesítményszabványok és az azokon alapuló mérés előtérbe helyezése, valamint a képzés és értékelés konkrét teljesítményszabványok szerinti kialakítása jellemez;

7e. »kompetenciaszabvány«: egy adott kompetencia elérésének igazolására elfogadhatóként meghatározott teljesítményszint;

7f. »feltételek«: bármilyen körülmény, amely a kompetenciaalapú képzés és értékelés összefüggésében a teljesítmény igazolásának alapjául szolgáló sajátos környezetet teremthet";

f) a cikk a következő 14b. ponttal egészül ki:

„14b. »megfigyelhető viselkedés«: egy adott feladatkörhöz kapcsolódó megfigyelhető viselkedés, amely lehet mérhető vagy nem mérhető”;

g) a 15. pont helyébe a következő szöveg lép:

„15. »munkahelyi gyakorlati képzés«: a munkahelyi képzés azon szakasza, amelynek során a korábban megszerzett, munkakörrel kapcsolatos kompetenciákat egy képesített munkahelyi gyakorlati oktató felügyelete mellett, éles forgalmi helyzetben alkalmazzák a gyakorlatban”;

h) a 18. pont helyébe a következő szöveg lép:

„18. »teljesítménykritérium«: egy megfigyelhető viselkedésből, egy vagy több feltételből és egy kompetencia-szabványból álló kritérium, amely annak értékelésére szolgál, hogy egy adott kompetencia tekintetében igazolásra kerültek-e az előírt teljesítményszintek”;

i) a cikk a következő 21a. ponttal egészül ki:

„21a. »távoktatás«: olyan képzési forma, amelyben az oktatók és a diákok fizikailag nem tartózkodnak egy helyen, valós időben vagy nem valós időben kommunikálnak egymással, és az információátadás jellemzően technológiai eszközökkel történik”;

j) a 22. és a 23. pont helyébe a következő szöveg lép:

„22. »megújítás«: kiterjesztés vagy minősítés érvényességének lejártát követően végrehajtott olyan hatósági adminisztratív intézkedés, amely révén meghatározott követelmények teljesítése esetén, meghatározott időtartamra megújításra kerülnek a kiterjesztéssel vagy minősítéssel járó jogosultságok;

23. »meghosszabbítás«: kiterjesztés vagy minősítés érvényességi időtartamán belül végrehajtott hatósági adminisztratív intézkedés, amely lehetővé teszi az engedélyes számára, hogy meghatározott követelmények teljesítését követően, meghatározott időtartamon át tovább gyakorolhassa a kiterjesztéssel vagy minősítéssel járó jogosultságokat”;

k) a cikk a következő 32. ponttal egészül ki:

„32. »virtuális osztályterem«: a távoktatáshoz igazodó, fizikai helyszínt nem igénylő virtuális környezet, ahol valós idejű oktatás folyik”.

2. A 6. cikk (2) bekezdésében a bevezető szövegrész helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A III. melléklet alkalmazásában és a légiforgalmi szolgáltatókra vonatkozóan az I. mellékletben szereplő követelmények felügyelete tekintetében az illetékes hatóság:”.

3. Az I. melléklet (ATCO RÉSZ) e rendelet I. mellékletének megfelelően módosul.

4. a II. melléklet (ATCO.AR RÉSZ) e rendelet II. mellékletének megfelelően módosul.

5. a III. melléklet (ATCO.OR RÉSZ) e rendelet III. mellékletének megfelelően módosul.

*2. cikk*

**Átmeneti rendelkezések**

Az (EU) 2015/340 rendelet I. melléklete (ATCO rész) D. alrészének 2. szakaszában említett, 2029. január 1-je előtt megkezdett képzés elvégzését igazoló bizonyítványokat el kell fogadni a vonatkozó szakszolgálati engedélyeknek, jogosításoknak és kiterjesztéseknek az e rendelettel módosított (EU) 2015/340 rendelettel összhangban történő kiadása, meghosszabbítása vagy megújítása céljából, feltéve, hogy a képzés és az értékelés 2029. június 30-ig lezárult.

*3. cikk*

**Hatálybalépés és alkalmazás**

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendeletet 2029. január 1-jétől kell alkalmazni.

A következő rendelkezéseket azonban 2026. május 13-tól kell alkalmazni:

a) az 1. cikk (1) bekezdésének d), i) és k) pontja;

b) e rendelet I. mellékletének 2. e) pontja, amennyiben az érinti az (EU) 2015/340 rendelet I. mellékletének (ATCO RÉSZ) ATCO.B.025 a) 1. és a) 3. pontját;

c) az (EU) 2015/340 rendelet I. mellékletének (ATCO RÉSZ) ATCO.C.005 pontja;

d) a III. melléklet 2. pontja.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2025. október 23-án.

*a Bizottság részéről*
*az elnök*
Ursula VON DER LEYEN

*I. MELLÉKLET*

Az (EU) 2015/340 rendelet I. melléklete (ATCO RÉSZ) a következőképpen módosul:

1. Az A. alrészben az ATCO.A.015 c)–f) pont helyébe az alábbi szöveg lép:

„c) Az engedélyesek nem gyakorolhatják a szakszolgálati engedélyük által biztosított jogosultságaikat, ha bármilyen kétségük van e jogosultságok biztonságos gyakorlására vonatkozó alkalmasságukat illetően, és ilyen esetben kötelesek azonnal tájékoztatni a megfelelő légiforgalmi szolgáltatót a szakszolgálati engedélyük által biztosított jogosultságok gyakorlására vonatkozó ideiglenes alkalmatlanságról.

d) A légiforgalmi szolgáltatók a szakszolgálati engedélyest ideiglenesen alkalmatlannak nyilváníthatják, ha a szakszolgálati engedély által biztosított jogosultságok engedélyes általi biztonságos gyakorlásával kapcsolatban bármilyen kétség jut a tudomásukra.

e) A légiforgalmi szolgáltatók objektív, átlátható és megkülönböztetéstől mentes eljárásokat dolgoznak ki és alkalmaznak annak érdekében, hogy a c) pontban említett szakszolgálati engedélyesek bejelenthessék ideiglenes alkalmatlanságukat, és értesítsék az illetékes hatóságokat.

f) Az e) pontban említett eljárásoknak az ATCO.B.025 a) 14. pontnak megfelelően szerepelniük kell a munkahelyi szaktudás-értékelő rendszerben.”

2. A B. alrész a következőképpen módosul:

a) az ATCO.B.001 b) pont helyébe a következő szöveg lép:

„b) Gyakornok légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyt az kérelmezhet, aki a következő követelmények mindegyikének megfelel:

1. betöltötte legalább a 18. életévét;

2. a kérelem benyújtását megelőző 12 hónapon belül egy, a III. mellékletben (ATCO.OR rész) meghatározott követelményeket teljesítő képzési szervezetnél elvégezte a jogosításhoz, illetve – adott esetben – a jogosítás-kiterjesztéshez szükséges kezdő képzést, teljesítette a megfelelő vizsgákat és értékeléseket, valamint az ATCO rész D. alrészének 2. szakaszában foglaltak szerint igazolja, hogy rendelkezik a szükséges kompetenciákkal;

3. érvényes orvosi minősítéssel rendelkezik;

4. igazolta megfelelő szintű nyelvismeretét az ATCO.B.030 pontban foglalt követelmények szerint.”;

b) az ATCO.B.005 c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) Légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyt az kérelmezhet, aki a következő követelmények mindegyikének megfelel:

1. gyakornok légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedéllyel rendelkezik;

2. elvégzett egy munkahelyi kiterjesztési tanfolyamot, teljesítette a megfelelő vizsgákat és értékeléseket, és igazolta, hogy rendelkezik a szükséges kompetenciával az ATCO rész D. alrészének 3. szakaszában foglaltak szerint;

3. érvényes orvosi minősítéssel rendelkezik;

4. igazolta megfelelő szintű nyelvismeretét az ATCO.B.030 pontban foglalt követelmények szerint.”;

c) az ATCO.B.010 b) pont helyébe a következő szöveg lép:

„b) Amennyiben egy jogosítás engedélyese a megelőző egybefüggő négyéves vagy annál hosszabb időszakra megszakította az adott jogosításból fakadó jogosultságainak gyakorlását, a jogosításnak megfelelő munkahelyi képzést csak akkor kezdheti meg, ha:

1. egy, a III. mellékletben (ATCO.OR rész) meghatározott követelményeket teljesítő és az adott jogosításnak megfelelő képzés nyújtására tanúsítással rendelkező képzési szervezet értékelte a korábbi szaktudását abból a szempontból, hogy a jogosítás engedélyese továbbra is megfelel-e az adott jogosításra vonatkozó feltételeknek, valamint

2. sor került a b) 1. pontban említett értékelés alapján szükségesnek ítélt esetleges képzések teljesítésére.”;

d) az ATCO.B.020 pont a következőképpen módosul:

i. a b) pont helyébe a következő szöveg lép:

„b) A munkahelyi kiterjesztés kérelmezőjének el kell végeznie egy munkahelyi kiterjesztési tanfolyamot, teljesítenie kell a megfelelő vizsgákat és értékeléseket, és igazolnia kell, hogy rendelkezik a szükséges kompetenciával az ATCO rész D. alrészének 3. szakaszában foglaltak szerint.”;

ii. az i) pont bevezető fordulatának helyébe a következő szöveg lép:

„i) A munkahelyi kiterjesztéseket újra kell érvényesíteni, amennyiben az alábbi feltételek mindegyike teljesül:”;

iii. a j) pont helyébe a következő szöveg lép:

„j) Amennyiben a munkahelyi kiterjesztés érvényességének meghosszabbítására a lejárati dátumát megelőző 3 hónapos időszakon belül kerül sor, az új érvényességi időszakot az adott lejárati dátumtól kell számítani.”;

e) az ATCO.B.025 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.B.025 Munkahelyi szaktudás-értékelő rendszer**

a) A munkahelyi szaktudás-értékelő rendszer(eke)t a légiforgalmi szolgáltatónak kell meghatároznia és az illetékes hatóságnak kell jóváhagynia. A munkahelyi szaktudás-értékelő rendszernek legalább a következő elemeket kell tartalmaznia:

1. a munkahelyi kiterjesztés(ek) listája és azok érvényessége az ATCO.B.020 g) pontnak megfelelően;

2. az a leghosszabb folyamatos időszak, ameddig megengedett, hogy a munkahelyi kiterjesztés érvényessége alatt ne gyakorolják a munkahelyi kiterjesztés által biztosított jogosultságokat; ez az időtartam nem haladhatja meg a 90 naptári napot;

3. a kompetenciák szinten tartása céljából az a minimális óraszám, illetve SRA és PAR esetében a megközelítések azon minimális száma, amennyi ideig, illetve ahány alkalommal a munkahelyi kiterjesztés által biztosított jogosultságokat a megelőző, 12 hónapot meg nem haladó időszakon belül gyakorolni kell; a munkahelyi gyakorlati oktatói (OJTI) kiterjesztés által biztosított jogosultságokat gyakorló munkahelyi gyakorlati oktatók esetében az oktatással töltött idő a munkahelyi kiterjesztés érvényességének meghosszabbításához előírt óraszám legfeljebb 50 %-áig számítható be;

4. eljárások azokra az esetekre, ha a szakszolgálati engedélyes nem teljesíti az a) 2. és a) 3. pontban meghatározott követelményeket;

5. a szaktudás – többek között a meghatározott teljesítménykritériumok – értékelésére szolgáló eljárások;

6. a jogosítások és a kiterjesztések által biztosított jogosultságok gyakorlásához szükséges elméleti ismeretek és tudás felméréséhez kapcsolódó vizsgaeljárások;

7. a továbbképzés tartalmának és módszereinek meghatározására szolgáló eljárások;

8. a szinten tartó képzés minimális időtartama és gyakorisága;

9. a szinten tartó képzés során felfrissített, elmélyített vagy kibővített elméleti ismeretek vagy gyakorlati készségek értékeléséhez kapcsolódó vizsgaeljárások az ATCO.D.080 d) pontnak megfelelően;

10. az átképzés során elsajátított elméleti ismeretek és gyakorlati készségek értékeléséhez kapcsolódó vizsgaeljárások az ATCO.D.085 pontnak megfelelően;

11. a vizsgák vagy értékelések sikertelensége esetén alkalmazandó eljárások, ideértve a fellebbezési eljárásokat is;

12. a képzést végző személyek szakképesítései, feladatai és felelősségi körei;

13. eljárás annak biztosítására, hogy a gyakorlati oktatók rendelkezzenek az oktatás tárgyát képező eljárásokhoz alkalmazható oktatási kompetenciák terén szerzett, az ATCO.C.010 b) 3. pont és az ATCO.C.030 d) 3. pont szerinti gyakorlattal;

14. a szakszolgálati engedély által biztosított jogosultságok gyakorlására vonatkozó ideiglenes alkalmatlanság bejelentésére és kezelésére, valamint az illetékes hatóság tájékoztatására szolgáló eljárások, az ATCO.A.015 e) pontnak megfelelően;

15. a továbbképzésre, az értékelésekre és a fenti eljárásokkal kapcsolatos egyéb nyilvántartásokra vonatkozóan vezetendő nyilvántartások meghatározása;

16. a szaktudás-értékelő rendszer felülvizsgálatának és módosításának eljárása és indokolása, valamint annak az illetékes hatósághoz való benyújtása; a szaktudás-értékelő rendszer felülvizsgálatát legalább háromévente egyszer el kell végezni.

b) Az a) 3. pontban meghatározott követelmény teljesítése céljából a légiforgalmi szolgáltató minden egyes szakszolgálati engedélyesre vonatkozóan nyilvántartást vezet arról, hogy az engedélyes hány órában gyakorolta a munkahelyi kiterjesztése(i) által biztosított jogosultságokat a szektorokban vagy szektorcsoportokban lévő munkahelyen, vagy a légiforgalmi irányítóegység munkahelyén végzett munka során, és ezeket az adatokat kérésre átadja az illetékes hatóságoknak és a szakszolgálati engedélyesnek.

c) Az a) 4. és a) 14. pontban említett eljárások kidolgozása során a légiforgalmi szolgáltató gondoskodik olyan megfelelő mechanizmusokról, amelyek révén méltányos bánásmód biztosítható a szakszolgálati engedélyesek számára azokban az esetekben, amikor a kiterjesztéseik érvényessége nem hosszabbítható meg.”;

f) az ATCO.B.030 d) pont helyébe a következő szöveg lép:

„d) A c) ponttól eltérve, a légiforgalmi szolgáltató előírhatja az I. melléklet 1. függelékében foglalt nyelvismereti értékelés kibővített (ötödik) szintjét, amennyiben a szóban forgó jogosítás vagy kiterjesztés operatív körülményei repülésbiztonsági jellegű kényszerítő okokból megkövetelik a magasabb szintet. Az előírásnak megkülönböztetéstől mentesnek, arányosnak és átláthatónak kell lennie, illetve szükséges, hogy a magasabb szintű nyelvismeretet megkövetelő légiforgalmi szolgálat tárgyszerűen megindokolja, az illetékes hatóság pedig jóváhagyja azt.”;

g) az ATCO.B.035 c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) A nyelvismereti kiterjesztés érvényességét a lejárati dátumát megelőző három hónapos időszakban megtartott nyelvismereti vizsga sikeres elvégzését követően kell meghosszabbítani. Ilyen esetben az új érvényességi időszakot az adott lejárati dátumtól kell számítani.”;

h) az ATCO.B.040 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.B.040 A nyelvismeret értékelése**

a) A nyelvismeretet egy, az illetékes hatóságok bármelyike által jóváhagyott vizsgáztatási módszer segítségével kell igazolni. A vizsgáztatási módszernek tartalmaznia kell a következőket:

1. a vizsgáztatási eljárás;

2. a nyelvismereti vizsgáért felelős személyek képesítése;

3. a fellebbezési eljárás.

b) A nyelvvizsga-testületnek meg kell felelnie az illetékes hatóságok által az ATCO.AR.A.010 pontnak megfelelően meghatározott követelményeknek.”;

i) az ATCO.B.045 a) pontban a bevezető mondat helyébe a következő szöveg lép:

„a) A légiforgalmi irányítók számára előírt nyelvismereti szint fenntartása céljából a légiforgalmi szolgáltatóknak nyelvi képzést kell biztosítaniuk a következő személyek számára:”.

3. A C. alrész a következőképpen módosul:

a) az ATCO.C.001 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.C.001 Elméleti oktatók**

a) Elméleti képzést csak megfelelően képesített oktató tarthat.

b) Az elméleti oktató megfelelően képesítettnek tekintendő, ha mindkét alábbi feltételnek megfelel:

1. rendelkezik az oktatott tantárgynak megfelelő szakképesítéssel vagy bizonyította a képzési szervezetnek, hogy megfelelő ismeretekkel és tapasztalatokkal rendelkezik;

2. kielégítő módon bizonyította a képzési szervezetnek, hogy rendelkezik oktatói készségekkel.";

ab) az ATCO.C.005 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.C.005 Gyakorlati oktatók**

a) Gyakorlati képzést csak olyan személy tarthat, aki rendelkezik légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedéllyel és munkahelyi gyakorlati oktatói (OJTI) vagy szimulátoroktatói (STDI) kiterjesztéssel.

b) Az a) pont ellenére az alábbi követelmények mindegyikének megfelelő személy kaphat engedélyt arra, hogy repülésszimulációs oktatóeszközökön oktatást tartson:

1. az adott személy rendelkezik vagy rendelkezett a valamelyik tagállam által kiadott nemzeti katonai légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedéllyel, és az általa oktatni vagy értékelni engedélyezettnek megfelelő jogosítással és – adott esetben – jogosításkiterjesztéssel;

2. az adott személy bizonyította a 6. cikkben említett illetékes hatóságnak, hogy a b) 1. pontban említett nemzeti katonai szakszolgálati engedélyben foglalt jogosultságokat gyakorolta, valamint az ATCO.C.035 pontban előírtak szerint képzésben részesült és sikeresen teljesítette az értékeléseket;

3. az adott személy a 8a. cikkben említett illetékes hatóság által készített nemzeti átváltási jelentéssel összhangban igazolta az I. melléklet (ATCO rész) vonatkozó követelményeinek való megfelelést.

c) A b) pontban említett jogosultságok az ATCO.C.030 a) 1. pontban említett tantárgyak oktatására és értékelésére korlátozódnak, és azokat az ATCO.C.040 pontnak megfelelően kell gyakorolni az e rendelettel összhangban kezdő képzés nyújtására jogosult légiforgalmi irányítóképző szervezetek tekintetében.";

b) az ATCO.C.010 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.C.010 A munkahelyi gyakorlati oktató (OJTI) jogosultságai**

a) A munkahelyi gyakorlati oktatói kiterjesztéssel rendelkezők jogosultak az érvényes munkahelyi kiterjesztésüknek megfelelő operatív munkahelyeken és a jogosításaikban szereplő repülésszimulációs oktatóeszközökön gyakorlati oktatói és felügyeleti feladatokat ellátni.

b) A munkahelyi gyakorlati oktatói kiterjesztéssel rendelkezők emellett jogosultak alapképzés, gyakorlati képzést megelőző oktatás, továbbképzés és gyakorlati oktatói szinten tartó képzés céljából értékeléseket is végezni.

c) A munkahelyi gyakorlati oktatói kiterjesztéssel rendelkezők csak abban az esetben gyakorolhatják a kiterjesztés által biztosított jogosultságokat, ha az alábbi feltételek mindegyikének megfelelnek:

1. az általuk oktatandó jogosítás által biztosított jogosultságot legalább 2 évig gyakorolták;

2. az általuk oktatandó érvényes munkahelyi kiterjesztés által biztosított jogosultságot az adott időpontot megelőzően legalább 6 hónapig gyakorolták;

3. gyakorlattal rendelkeznek az oktatás tárgyát képező eljárásokhoz alkalmazható oktatási kompetenciák terén az ATCO.B.025 a) 13. pontnak megfelelően.

d) A c) 1. pontban említett kétéves időszakot az illetékes hatóság a képzési szervezet kérésére egy évnél nem rövidebb időszakra rövidítheti.”

c) az ATCO.C.015 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.C.015 A munkahelyi gyakorlati oktatói kiterjesztés kérelmezése**

Munkahelyi gyakorlati oktatói kiterjesztést az kérelmezhet, aki az alábbi feltételek mindegyikének megfelel:

a) rendelkezik érvényes munkahelyi kiterjesztéssel kiegészített légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedéllyel;

b) a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyben foglalt jogosultságokat a kérelem benyújtását megelőzően legalább 2 évig gyakorolta; ezt az időszakot az illetékes hatóság a képzési szervezet kérésére 1 évnél nem rövidebb időszakra rövidítheti;

c) a kérelem benyújtását megelőző 12 hónapon belül elvégzett egy gyakorlati oktatói kompetenciákról szóló tanfolyamot, megfelelt a megfelelő értékelésen, és igazolta, hogy rendelkezik a szükséges kompetenciával az ATCO rész D. alrészének 5. szakaszában foglaltak szerint.”;

d) az ATCO.C.020 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.C.020 A munkahelyi gyakorlati oktatói kiterjesztés érvényessége**

a) A munkahelyi gyakorlati oktatói (OJTI) kiterjesztés 3 évig érvényes.

b) A munkahelyi gyakorlati oktatói (OJTI) kiterjesztés érvényességét egy gyakorlati oktatói kompetenciákról szóló szinten tartó képzésnek – és a megfelelő értékelésnek – a kiterjesztés érvényességi idején belül történő teljesítését követően lehet meghosszabbítani, feltéve, hogy az ATCO.C.015 a) pontban foglalt követelmény teljesül.

c) Az érvényesség lejárta esetén a munkahelyi gyakorlati oktatói (OJTI) kiterjesztést egy gyakorlati oktatói kompetenciákról szóló szinten tartó képzésnek a megújításra vonatkozó kérelem benyújtását megelőző 12 hónapon belül történő elvégzését, és a megfelelő értékelés teljesítését követően lehet megújítani, feltéve, hogy az ATCO.C.015 a) pontban foglalt követelmény teljesül.

d) Első kiadás és megújítás esetében az OJTI kiterjesztés érvényességi időszakának az értékelés elvégzését követő 30 napon belül meg kell kezdődnie.

e) Amennyiben az ATCO.C.015 a) pontban foglalt követelmény nem teljesül, a munkahelyi gyakorlati oktatói (OJTI) kiterjesztés szimulátoroktatói (STDI) kiterjesztésre cserélhető, feltéve, hogy az ATCO.C.040 b) és c) pontban szereplő követelményeknek való megfelelés biztosított.”;

e) az ATCO.C.025. a) pont helyébe a következő szöveg lép:

„a) Ha az ATCO.C.010 b) 2. pontban előírt követelményeknek való megfelelés nem lehetséges, az illetékes hatóság az ATCO.B.020 c) ponttal összhangban ideiglenes munkahelyi gyakorlati oktatói (OJTI) felhatalmazást adhat a légiforgalmi szolgáltató által bemutatott repülésbiztonsági elemzés alapján.”;

f) az ATCO.C.030 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.C.030 A szimulátoroktató (STDI) jogosultságai**

a) A szimulátoroktatói (SDTI) kiterjesztéssel rendelkezők jogosultak repülésszimulációs oktatóeszközökkel gyakorlati oktatói feladatokat ellátni a következők mindegyike tekintetében:

1. gyakorlati jellegű tantárgyak esetében a kezdő képzés keretében;

2. munkahelyi gyakorlati képzéstől (OJT) eltérő munkahelyi képzés keretében;

3. továbbképzés keretében.

b) A szimulátoroktatói (SDTI) kiterjesztéssel rendelkezők emellett jogosultak alapképzés, gyakorlati képzést megelőző oktatás, továbbképzés és gyakorlati oktatói szinten tartó képzés céljából értékeléseket is végezni.

c) Amennyiben a szimulátoroktató munkahelyi gyakorlati képzést megelőző oktatást (pre-OJT) nyújt, vagy ilyen oktatás során értékelést végez, rendelkeznie kell vagy korábban rendelkeznie kellett a megfelelő munkahelyi kiterjesztéssel.

d) A szimulátoroktatói kiterjesztéssel rendelkezők csak abban az esetben gyakorolhatják a kiterjesztés által biztosított jogosultságokat, ha az alábbi feltételek mindegyikének megfelelnek:

1. legalább kétéves gyakorlattal rendelkeznek az általuk oktatandó jogosítással kapcsolatban;

2. bizonyították, hogy ismerik az aktuálisan alkalmazott operatív gyakorlatokat;

3. gyakorlattal rendelkeznek az oktatás tárgyát képező eljárásokhoz alkalmazható oktatási kompetenciák terén.

e) A d) 1. ponttól eltérve, a d) 1. pontban említett kétéves időszakot az illetékes hatóság a képzési szervezet kérésére egy évnél nem rövidebb időszakra rövidítheti:

1. alapképzések esetében bármilyen meglévő jogosítás megfelel;

2. a jogosításhoz szükséges képzések esetében egyes operatív gyakorlatok tekintetében a képzést nyújthatja az adott operatív gyakorlat szempontjából releváns jogosítással rendelkező szimulátoroktató.";

g) az ATCO.C.035 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.C.035 A szimulátoroktatói kiterjesztés kérelmezése**

Szimulátoroktatói kiterjesztést az kérelmezhet, aki az alábbi két feltétel mindegyikének megfelel:

a) a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyben foglalt jogosultságokat bármely jogosítás tekintetében korábban legalább 2 évig gyakorolta; ezt az időszakot az illetékes hatóság a képzési szervezet kérésére 1 évnél nem rövidebb időszakra rövidítheti;

b) a kérelem benyújtását megelőző 12 hónapon belül elvégzett egy gyakorlati oktatói kompetenciákról szóló tanfolyamot, megfelelt a megfelelő értékelésen, és igazolta, hogy rendelkezik a szükséges kompetenciával az ATCO rész D. alrészének 5. szakaszában foglaltak szerint.";

h) az ATCO.C.040 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.C.040 A szimulátoroktatói kiterjesztés érvényessége**

a) A szimulátoroktatói (STDI) kiterjesztés 3 évig érvényes.

b) A szimulátoroktatói (OJTI) kiterjesztés érvényességét egy gyakorlati oktatói kompetenciákról szóló szinten tartó képzésnek – és a megfelelő értékelésnek – a kiterjesztés érvényességi idején belül történő teljesítését követően lehet meghosszabbítani. Az érvényes munkahelyi kiterjesztéssel nem rendelkező szimulátoroktatók esetében biztosítani kell, hogy ismerik az aktuálisan alkalmazott operatív gyakorlatokat.

c) A lejárt szimulátoroktatói kiterjesztés megújítható, ha a szimulátoroktatói kiterjesztés jogosultja a megújítási kérelmet megelőző 12 hónapon belül mindkét alábbi követelményt teljesíti:

1. elvégzett egy, a gyakorlati oktatói kompetenciákról szóló szinten tartó képzést;

2. megfelelt a megfelelő értékelésen.

Az 1. pont alkalmazásában az érvényes munkahelyi kiterjesztéssel nem rendelkező szimulátoroktató esetében biztosítani kell, hogy az adott oktató ismeri az aktuálisan alkalmazott operatív gyakorlatokat.

d) Az első kiadás és megújítás esetében az SDTI kiterjesztés érvényességi időszakának az értékelés elvégzését követő 30 napon belül meg kell kezdődnie.";

i) az ATCO.C.045 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.C.045 Az értékelő jogosultságai**

a) Az értékelői kiterjesztéssel rendelkezők jogosultak értékeléseket végezni:

1. gyakornok légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedély kiadására vagy új kiterjesztés és/vagy – adott esetben – jogosításkiterjesztés kiadására vonatkozóan;

2. a korábbi szaktudásra vonatkozóan, az ATCO.B.001 d), az ATCO.B.005 e) és az ATCO.B.010 b) pont alkalmazásában;

3. a gyakornok légiforgalmi irányítókra vonatkozóan, munkahelyi kiterjesztés és – adott esetben – jogosításkiterjesztés(ek) kiadása céljából;

4. a légiforgalmi irányítókra vonatkozóan, munkahelyi kiterjesztés és – adott esetben – jogosításkiterjesztés(ek) kiadása, illetve munkahelyi kiterjesztések meghosszabbítása és megújítása céljából;

5. a gyakorlati oktatói vagy értékelői kiterjesztés kérelmezőinek a vonatkozásában, ha teljesülnek a c) 2., c) 3. és c) 4. pontban foglalt követelmények.

b) Az értékelői kiterjesztéssel rendelkezők csak abban az esetben gyakorolhatják a kiterjesztés által biztosított jogosultságokat, ha mindkét alábbi feltételnek megfelelnek:

1. legalább kétéves tapasztalattal rendelkeznek az általuk értékelendő jogosítás és jogosításkiterjesztés(ek) terén;

2. bizonyították, hogy ismerik az aktuálisan alkalmazott operatív gyakorlatokat;

c) A b) pontban meghatározott követelmények teljesítésén kívül az értékelői kiterjesztéssel rendelkezők a kiterjesztés által biztosított jogosultságokat csak a következő esetekben gyakorolhatják:

1. munkahelyi kiterjesztés kiadásához, meghosszabbításához és megújításához vezető értékelések esetében akkor, ha azt megelőzően legalább 1 évig rendelkeztek az értékeléshez kapcsolódó munkahelyi kiterjesztéssel és gyakorolták az adott kiterjesztésben foglalt jogosultságokat;

2. szimulátoroktatói kiterjesztés kiadását, meghosszabbítását vagy megújítását kérelmezők szaktudásának felmérése esetében akkor, ha a szimulátoroktatói (STDI) vagy munkahelyi gyakorlati oktatói (OJTI) kiterjesztés által biztosított jogosultságokat legalább 3 évig gyakorolták;

3. munkahelyi gyakorlati oktatói (OJTI) kiterjesztés kiadását, meghosszabbítását vagy megújítását kérelmezők szaktudásának felmérése esetében akkor, ha a munkahelyi gyakorlati oktatói (OJTI) kiterjesztés által biztosított jogosultságokat legalább 3 évig gyakorolták;

4. értékelői kiterjesztés kiadását, meghosszabbítását vagy megújítását kérelmezők szaktudásának felmérése esetében akkor, ha az értékelői kiterjesztés által biztosított jogosultságokat legalább 3 évig gyakorolták.

d) A munkahelyi kiterjesztés kiadása vagy megújítása céljából végzett értékelés esetében, és az operatív munkahely felügyeletének biztosítása céljából az értékelőnek munkahelyi gyakorlati oktatói (OJTI) kiterjesztéssel is rendelkeznie kell, vagy az értékelés során egy, az értékeléshez kapcsolódó érvényes munkahelyi kiterjesztéssel rendelkező munkahelyi gyakorlati oktatónak is jelen kell lennie.";

j) az ATCO.C.055 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.C.055 Az értékelői kiterjesztés kérelmezése**

Értékelői kiterjesztést az kérelmezhet, aki mindkét alábbi feltételnek megfelel:

a) a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyben foglalt jogosultságokat legalább 2 évig gyakorolta;

b) a kérelem benyújtását megelőző 12 hónapon belül elvégzett egy értékelői tanfolyamot, megfelelt a megfelelő értékelésen, és igazolta, hogy rendelkezik a szükséges kompetenciával az ATCO rész D. alrészének 5. szakaszában foglaltak szerint.";

k) az ATCO.C.060 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.C.060 Az értékelői kiterjesztés érvényessége**

a) Az értékelői kiterjesztés 3 évig érvényes.

b) Az értékelői kiterjesztés érvényességét egy értékelői kompetenciákról szóló szinten tartó képzésnek – és a megfelelő értékelésnek – a kiterjesztés érvényességi idején belül történő teljesítését követően lehet meghosszabbítani. Az érvényes munkahelyi kiterjesztéssel nem rendelkező értékelők esetében azonban biztosítani kell, hogy ismerik az aktuálisan alkalmazott operatív gyakorlatokat.

c) A lejárt értékelői kiterjesztés megújítható, amennyiben a megújítási kérelem benyújtását megelőző 12 hónapon belül mindkét alábbi feltétel teljesül:

1. értékelői kompetenciákról szóló szinten tartó tanfolyam elvégzése;

2. megfelelés a megfelelő értékelésen.

Az 1. pont alkalmazásában az érvényes munkahelyi kiterjesztéssel nem rendelkező értékelő esetében biztosítani kell, hogy az adott értékelő ismeri az aktuálisan alkalmazott operatív gyakorlatokat.

d) Az első kiadás és megújítás esetében az értékelői kiterjesztés érvényességi időszakának az értékelés elvégzését követő 30 napon belül meg kell kezdődnie.";

l) az ATCO.C.065 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.C.065 Ideiglenes értékelői felhatalmazás**

a) Ha az ATCO.C.045 d) 1. pontban előírt követelménynek való megfelelés nem lehetséges, az illetékes hatóság az ATCO.C.055 pontnak megfelelően kiállított értékelői kiterjesztéssel rendelkezők részére engedélyezheti, hogy kivételes helyzetekben vagy az értékelés függetlenségének biztosítása érdekében elvégezhessék az ATCO.C.045 b) 3. és 4. pontban említett értékeléseket, feltéve, hogy az értékelői kiterjesztés jogosultja a megelőző legalább egyéves időszakra vonatkozóan az értékelés szempontjából releváns munkahelyi kiterjesztéssel és – adott esetben – jogosításkiterjesztéssel is rendelkezik.

b) Kivételes helyzetek kezelése esetében az ideiglenes értékelői felhatalmazást a kivételes helyzetek kezeléséhez szükséges értékelésekre kell korlátozni, és érvényessége nem haladhatja meg az egyéves időtartamot vagy az ATCO.C.055 pontnak megfelelően kiállított értékelői kiterjesztés érvényességének lejáratát, attól függően, hogy melyik a korábbi időpont.

c) Az értékelés függetlenségének ismétlődően felmerülő okokból való biztosítása esetében az ideiglenes értékelői felhatalmazás érvényességi idejét az illetékes hatóság határozza meg, de az nem haladhatja meg az ATCO.C.055 pontnak megfelelően kiállított értékelői kiterjesztés érvényességi idejét.

d) A b) és a c) pontban említett okok esetében az illetékes hatóság a légiforgalmi szolgáltató által bemutatandó biztonsági elemzés alapján ideiglenes értékelői felhatalmazást adhat."

4. A D. alrész a következőképpen módosul:

a) az ATCO.D.001 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.D.001 A légiforgalmi irányítók képzésének céljai**

A légiforgalmi irányítói képzés magában foglalja mindazon elméleti képzések, a szimulációkra is kiterjedő gyakorlati feladatok, valamint munkahelyi gyakorlati képzések összességét, amelyek a biztonságos, szabályszerű és gyors légiforgalmi irányító szakszolgálati tevékenységek ellátásához elengedhetetlen kompetenciák megszerzéséhez és megőrzéséhez szükségesek";

b) a szöveg a következő ATCO.D.003 ponttal egészül ki:

„**ATCO.D.003 A kompetenciaalapú képzés és értékelés alapelvei**

a) A képzési szervezeteknek a kompetenciaalapú képzési és értékelési alapelveket kell követniük a képzési tervek és a tanfolyamok kidolgozása során, valamennyi képzéstípus tekintetében.

b) A képzési tervek és a tanfolyamok kidolgozása során a képzési szervezeteknek a következők mindegyikének figyelembevételével kell eljárniuk:

1. egyértelmű kapcsolat az előírt teljesítmény, valamint a képzés és az értékelés tárgyát képező kompetenciák között;

2. olyan eljárás, amely biztosítja, hogy az oktatók és az értékelők egy adott teljesítményt következetes módon, ugyanazon átalakított kompetenciamodell használatával mérjenek fel;

3. az értékelő jelentésben megerősített kompetenciák értékelése különböző kontextusokban végzett sokféle megfigyelésen alapul.

c) Az alkalmassághoz az adott személynek a vonatkozó átalakított kompetenciamodellben meghatározott valamennyi kompetencia tekintetében integratív teljesítményt kell mutatnia.";

c) az ATCO.D.005 a) 1. pont helyébe a következő szöveg lép:

„1. a kezdő képzés, amelynek végén gyakornok légiforgalmi irányító szakszolgálati engedély vagy további jogosítás és – adott esetben – jogosításkiterjesztés kerül kiadásra, a következőket nyújtja:

i. »alapképzés«: alapszintű operatív eljárásokhoz kapcsolódó alapvető ismeretek és kompetenciák elsajátítására, valamint a gyakornok jogosító képzésre való felkészítésére kidolgozott elméleti és gyakorlati képzés;

ii. »jogosító képzés«: adott jogosításhoz és – megfelelő esetben – jogosításkiterjesztéshez kapcsolódó ismeretek és kompetenciák elsajátítására kidolgozott elméleti és gyakorlati képzés;"

d) az ATCO.D.010 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.D.010 A kezdő képzés felépítése**

a) A gyakornok légiforgalmi irányító szakszolgálati engedély kérelmezőinek nyújtott, illetve további jogosítás és/vagy – adott esetben – jogosításkiterjesztés kiadására szolgáló kezdő képzés az alapképzésből és a jogosító képzésből áll.

1. Az alapképzés a következő összes tantárgyat magában foglalja:

1. TANTÁRGY: LÉGI JOG

2. TANTÁRGY: LÉGIFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK

3. TANTÁRGY: METEOROLÓGIA

4. TANTÁRGY: NAVIGÁCIÓ

5. TANTÁRGY: LÉGI JÁRMŰVEK

6. TANTÁRGY: EMBERI TÉNYEZŐK

7. TANTÁRGY: BERENDEZÉSEK ÉS RENDSZEREK

8. TANTÁRGY: MUNKAHELYI KÖRNYEZET

2. A jogosító képzés magában foglalja a következő jogosítások közül legalább egynek az összes tantárgyát:

i. »Repülőtéri irányítás« jogosítás – ADC

1. TANTÁRGY: LÉGI JOG

2. TANTÁRGY: LÉGIFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK

3. TANTÁRGY: METEOROLÓGIA

4. TANTÁRGY: NAVIGÁCIÓ

5. TANTÁRGY: LÉGI JÁRMŰVEK

6. TANTÁRGY: EMBERI TÉNYEZŐK

7. TANTÁRGY: BERENDEZÉSEK ÉS RENDSZEREK

8. TANTÁRGY: MUNKAHELYI KÖRNYEZET

9. TANTÁRGY: RENDELLENES ÉS VÉSZHELYZETEK

10. TANTÁRGY: REPÜLŐTEREK

ii. »Bevezető irányítás eljárás« jogosítás – APP

1. TANTÁRGY: LÉGI JOG

2. TANTÁRGY: LÉGIFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK

3. TANTÁRGY: METEOROLÓGIA

4. TANTÁRGY: NAVIGÁCIÓ

5. TANTÁRGY: LÉGI JÁRMŰVEK

6. TANTÁRGY: EMBERI TÉNYEZŐK

7. TANTÁRGY: BERENDEZÉSEK ÉS RENDSZEREK

8. TANTÁRGY: MUNKAHELYI KÖRNYEZET

9. TANTÁRGY: RENDELLENES ÉS VÉSZHELYZETEK

10. TANTÁRGY: REPÜLŐTEREK

iii. »Körzeti irányítás eljárás« jogosítás – ACP

1. TANTÁRGY: LÉGI JOG

2. TANTÁRGY: LÉGIFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK

3. TANTÁRGY: METEOROLÓGIA

4. TANTÁRGY: NAVIGÁCIÓ

5. TANTÁRGY: LÉGI JÁRMŰVEK

6. TANTÁRGY: EMBERI TÉNYEZŐK

7. TANTÁRGY: BERENDEZÉSEK ÉS RENDSZEREK

8. TANTÁRGY: MUNKAHELYI KÖRNYEZET

9. TANTÁRGY: RENDELLENES ÉS VÉSZHELYZETEK

iv. »Bevezető irányítás légtérellenőrző berendezéssel« jogosítás – APS

1. TANTÁRGY: LÉGI JOG

2. TANTÁRGY: LÉGIFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK

3. TANTÁRGY: METEOROLÓGIA

4. TANTÁRGY: NAVIGÁCIÓ

5. TANTÁRGY: LÉGI JÁRMŰVEK

6. TANTÁRGY: EMBERI TÉNYEZŐK

7. TANTÁRGY: BERENDEZÉSEK ÉS RENDSZEREK

8. TANTÁRGY: MUNKAHELYI KÖRNYEZET

9. TANTÁRGY: RENDELLENES ÉS VÉSZHELYZETEK

10. TANTÁRGY: REPÜLŐTEREK

v. »Körzeti irányítás légtérellenőrző berendezéssel« jogosítás – ACS

1. TANTÁRGY: LÉGI JOG

2. TANTÁRGY: LÉGIFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK

3. TANTÁRGY: METEOROLÓGIA

4. TANTÁRGY: NAVIGÁCIÓ

5. TANTÁRGY: LÉGI JÁRMŰVEK

6. TANTÁRGY: EMBERI TÉNYEZŐK

7. TANTÁRGY: BERENDEZÉSEK ÉS RENDSZEREK

8. TANTÁRGY: MUNKAHELYI KÖRNYEZET

9. TANTÁRGY: RENDELLENES ÉS VÉSZHELYZETEK

b) A további jogosítások megszerzésére irányuló képzéseknek tartalmazniuk kell az a) 2. pontban meghatározott jogosítások közül legalább egynek a tantárgyait.

c) A korábbi kompetencia ATCO.B.010 b) pontnak megfelelően elvégzett, sikertelen minősítéssel zárult értékelését követő, a jogosítás újraaktiválását célzó képzést az adott értékelés eredményeihez kell igazítani.

d) A jogosításkiterjesztésre irányuló képzéseknek a képzési szervezet által kidolgozott és a tanfolyam részeként jóváhagyott tantárgyakból, témakörökből és altémakörökből kell állniuk.

e) Az alapképzés és a jogosító képzések kiegészülhetnek a funkcionális légtérblokkra (FAB) vagy a nemzeti környezetre vonatkozó sajátos, illetve kiegészítő tantárgyakkal, témakörökkel és altémakörökkel.";

e) az ATCO.D.015. g) pont helyébe a következő szöveg lép:

„g) vizsgáztatási és értékelési eljárások az ATCO.D.025 és az ATCO.D.035 pontnak megfelelően;"

f) az ATCO.D.025 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.D.025 Az alapképzéshez kapcsolódó vizsgák és értékelés**

a) Az alapképzési tanfolyamoknak az ATCO.D.010 a) 1. pontban felsorolt tantárgyakhoz kapcsolódó elméleti vizsgá(ka)t, valamint értékelés(eke)t is tartalmazniuk kell.

b) A jelentkező akkor felel meg az elméleti vizsgá(ko)n, ha az adott vizsgán elérhető pontok legalább 75 %-át megszerzi.

c) Legalább a következő kompetenciákat kell értékelni:

1. helyzetfelismerés: az adott operatív helyzet megértése és bekövetkező események értékelése;

2. forgalom- és kapacitáskezelés: a forgalom biztonságos és rendezett áramlásának fenntartása;

3. Elkülönítés- és konfliktuskezelés: az esetleges forgalmi konfliktusokra való reagálás és az elkülönítés fenntartása;

4. kommunikáció: hatékony kommunikáció használata;

5. koordináció: az operatív feladatokat ellátó személyek és más érintett érdekelt felek közötti koordináció;

6. önállóság: olyan személyes tulajdonságok bemutatása, amelyek javítják a teljesítményt;

7. csapatmunka: aktív együttműködés egy közös cél elérése érdekében.

d) Az értékelés(eke)t részfeladat-oktatóeszközön vagy szimulátoron kell elvégezni.

e) A jelentkező akkor felel meg az értékelése(ke)n, ha konzisztens módon bizonyítja, hogy rendelkezik a c) pontban meghatározott kompetenciákkal.";

g) az ATCO.D.030 pontot el kell hagyni;

h) az ATCO.D.035 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.D.035 A jogosító képzéshez kapcsolódó vizsgák és értékelés**

a) A jogosító képzési tanfolyamoknak a jogosítások közül legalább egynek az ATCO.D.010 a) 2. pontban felsorolt tantárgyaihoz kapcsolódó elméleti vizsgá(ka)t, valamint értékelés(eke)t is tartalmazniuk kell.

b) A jelentkező akkor felel meg az elméleti vizsgá(ko)n, ha az adott vizsgán elérhető pontok legalább 75 %-át megszerzi.

c) Legalább a következő kompetenciákat kell értékelni:

1. helyzetfelismerés: az adott operatív helyzet megértése és bekövetkező események előrejelzése;

2. forgalom- és kapacitáskezelés: a forgalom biztonságos, rendezett és hatékony áramlásának biztosítása, valamint a környezettel és a potenciálisan veszélyes helyzetekkel kapcsolatos alapvető információk közlése;

3. Elkülönítés- és konfliktuskezelés: az esetleges forgalmi konfliktusok kezelése és az elkülönítés fenntartása;

4. kommunikáció: hatékony kommunikáció minden operatív helyzetben;

5. koordináció: az operatív feladatokat ellátó személyek és más érintett érdekelt felek közötti koordináció kezelése;

6. nem rutinszerű helyzetek kezelése: a műveleteket érintő rendkívüli vagy vészhelyzetek észlelése és az azokra való reagálás;

7. problémamegoldás és döntéshozatal: az azonosított fenyegetések és a kapcsolódó nemkívánatos helyzetek megoldásának felismerése és végrehajtása;

8. önállóság: olyan személyes tulajdonságok bemutatása, amelyek javítják a teljesítményt, és fenntartják az aktív érdeklődést az öntanulás és az önfejlesztés iránt;

9. munkaterhelés kezelése: a rendelkezésre álló erőforrások felhasználása a feladatok rangsorolására, valamint hatékony és időben történő végrehajtására;

10. csapatmunka: aktív együttműködés egy közös cél elérése érdekében.

d) Az értékelés(eke)t szimulátoron kell elvégezni.

e) A jelentkező akkor felel meg az értékelése(ke)n, ha következetesen bizonyítja, hogy a kompetencia-szabványnak megfelelően és az elérendő jogosításra jellemző feltételek mellett rendelkezik a c) pontban meghatározott kompetenciákkal.";

i) az ATCO.D.040 pontot el kell hagyni;

j) a szöveg a következő ATCO.D.043 ponttal egészül ki:

„**ATCO.D.043 A kompetenciaalapú képzés és értékelés munkahelyi képzésre vonatkozó alapelvei**

A munkahelyi képzésre vonatkozó képzési tervek és tanfolyamok kidolgozása során a képzési szervezeteknek az ATCO.D.003. pontban előírt követelményeken túlmenően a következők mindegyikének figyelembevételével kell eljárniuk:

a) a vonatkozó kompetenciák egyértelmű meghatározása;

b) a kompetenciák [oly módon történő] meghatározása, amely biztosítja, hogy a kompetenciák oktatása, megfigyelése és értékelése számos munkahelyi környezetben következetesen elvégezhető legyen;

c) egyértelmű teljesítménykritériumok meghatározása a kompetencia értékelésére.";

k) az ATCO.D.055 b) 4. pont helyébe a következő szöveg lép:

„4. a munkahelyi kiterjesztési tanfolyam(ok) lebonyolításának folyamata;"

l) az ATCO.D.060 c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) A munkahelyi kiterjesztési tanfolyamoknak meg kell határozniuk az ATCO.D.045 c) pont szerinti tantervet és az ATCO.D.043 c) szerinti előírt teljesítménykritériumokat, és azokat a munkahelyi képzési tervnek megfelelően kell lebonyolítani.";

m) az ATCO.D.070 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.D.070 Munkahelyi kiterjesztési tanfolyamok során végzett értékelések**

a) Az értékelést operatív környezetben, normál működési körülmények között kell elvégezni legalább egyszer, a munkahelyi gyakorlati képzés végén.

b) Ha a munkahelyi kiterjesztési tanfolyam munkahelyi gyakorlati képzést megelőző képzési szakaszt is tartalmaz, legalább ennek a szakasznak a végén repülésszimulációs oktatóeszközön kell értékelni a jelentkező kompetenciáit.

c) Az a) pont ellenére repülésszimulációs oktatóeszközt és szóbeli interjút lehet használni az értékelés kiegészítéseképpen azon megtanított eljárások alkalmazásában való jártasság bizonyítására, amelyek az operatív környezetben történt értékelés során nem merültek fel.";

n) az ATCO.D.075 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.D.075 Továbbképzés**

A továbbképzés szinten tartó és – adott esetben – átképzési tanfolyamokból áll, és azt az ATCO.B.025 pontban említett munkahelyi szaktudás-értékelő rendszerben szereplő követelményeknek megfelelően kell biztosítani.";

o) az ATCO.D.080 pont a következőképpen módosul:

a) a b) és a c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„b) A szinten tartó képzést úgy kell kidolgozni, hogy a légi forgalom biztonságos, szabályszerű és gyors áramlásának biztosítása érdekében felülvizsgálja, megerősítse vagy bővítse a légiforgalmi irányítók meglévő ismereteit és kompetenciáit. A szinten tartó képzésnek legalább a következőket kell tartalmaznia:

1. szabványos gyakorlatok és eljárások oktatása, jóváhagyott szakterminológia és hatékony kommunikáció használata mellett;

2. rendellenes és vészhelyzetek oktatása, jóváhagyott szakterminológia és hatékony kommunikáció használata mellett; valamint

3. emberi tényezőről szóló képzés.

c) Meg kell határozni a szinten tartó képzés tantervét, és amennyiben a tanfolyam(ok) a légiforgalmi irányítók egyes kompetenciáinak szinten tartására irányul(nak), az átalakított kompetencia-modellből ki kell választani a megfelelő vizsgálható viselkedésformákat.";

b) a szöveg a következő d) ponttal egészül ki:

„d) A szinten tartó képzésnek magában kell foglalnia a munkahelyi szaktudás-értékelő rendszerben ismertetett eljárásokat alkalmazó vizsgákat vagy értékeléseket.";

p) az ATCO.D.085 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.D.085 Átképzés**

a) Az átképzési tanfolyamo(ka)t képzési szervezeteknek kell kidolgozniuk és biztosítaniuk, és az(oka)t az illetékes hatóságnak jóvá kell hagynia.

b) Az átképzési tanfolyamot úgy kell kidolgozni, hogy az operatív környezetben bekövetkező változásoknak megfelelő ismereteket és készségeket nyújtson; olyan esetekben, amikor a változásról szóló repülésbiztonsági értékelés azt állapítja meg, hogy szükség van ilyen képzésre, az átképzést képzési szervezeteknek kell biztosítaniuk.

c) Az átképzési tanfolyamoknak az alábbiak közül mindkettőt meg kell határozniuk:

1. a tanfolyamnak megfelelő képzési módszert és a tanfolyam hosszát, figyelembe véve a változás jellegét és kiterjedését;

2. az átképzéshez tartozó vizsgáztatási vagy értékelési módszereket.

d) Ha a funkcionális rendszer megváltozásával munkahelyi kiterjesztés kerül bevezetésre, az új munkahelyi kiterjesztés kiadásához értékelés szükséges.

e) Az átképzést azt megelőzően kell biztosítani, hogy a légiforgalmi irányítók elkezdenék a szakszolgálati engedélyük által biztosított jogosultságok gyakorlását a megváltozott operatív környezetben.";

q) a szöveg a következő ATCO.D.087 ponttal egészül ki:

„**ATCO.D.087 A kompetenciaalapú képzés és értékelés gyakorlati oktatókra és értékelőkre vonatkozó alapelvei**

a) A gyakorlati oktatók és értékelők kompetenciaalapú környezetben történő képzésének biztosítania kell, hogy a résztvevők:

1. teljes mértékben megismerjék a kompetenciaalapú képzés és értékelés alapelveit;

2. alapos ismereteket szerezzenek az átalakított kompetenciamodellről és a kompetenciaértékelési eljárásokról.

b) Kompetenciaalapú környezetben a gyakorlati oktatónak:

1. a képzési terv és a kapcsolódó képzési anyagok alapján kell oktatnia;

2. fel kell ismernie a gyakornokok érdemeit, és a gyakornokok teljesítményéről időben és folyamatosan visszajelzést kell adnia;

3. az átalakított kompetenciamodell segítségével diagnosztizálnia kell a teljesítménybeli nehézségek kiváltó okát vagy okait;

4. fel kell ismernie azokat a kihívásokat, amelyek a kognitív folyamatok során az oktatással és a hiányosságok diagnosztizálásával kapcsolatban felmerülhetnek;

5. pozitív és professzionális módon kell kezelnie a hozzáállással kapcsolatban felmerülő problémákat.

c) Kompetenciaalapú környezetben az értékelőnek:

1. gyakorlati megfigyelések (és kapcsolódó interjúk) révén bizonyítékokat kell gyűjtenie a szakmai teljesítményről megfelelőségéről;

2. elemeznie kell minden bizonyítékot annak megállapítása érdekében, hogy a gyakornokok teljesítménye igazolja-e, hogy megszerezték vagy szinten tartották-e az átalakított kompetencia-modellben meghatározott kompetenciákat;

3. képesnek kell lennie az integratív teljesítmény felmérésére és ezzel egyidejűleg a különféle kompetenciák teljesítményének értékelésére;

4. értékelés(eke)t kell végeznie a megfelelő szakmai teljesítményre vonatkozó bizonyítékok gyűjtésével;

5. a gyakornokok számára olyan iránymutatást kell adnia, amely elősegíti fejlődésüket.”;

r) az ATCO.D.090 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.D.090 Gyakorlati oktatók képzése**

a) A gyakorlati oktatók képzését képzési szervezeteknek kell kidolgozniuk és nyújtaniuk oly módon, hogy az magában foglalja a következők mindegyikét:

1. gyakorlati oktatói kompetenciákról szóló tanfolyam munkahelyi gyakorlati oktatók (OJTI) és szimulátoroktatók (STDI) számára;

2. gyakorlati oktatói kompetenciákról szóló szinten tartó tanfolyam;

3. gyakorlati oktatók kompetenciáinak értékelésére szolgáló módszer(ek).

b) Az a) pontban említett tanfolyamokat és értékelési módszer(eke)t az illetékes hatóságnak kell jóváhagynia.”;

s) az ATCO.D.095 pont helyébe a következő szöveg lép:

„**ATCO.D.095 Az értékelők képzése**

a) Az értékelők képzését képzési szervezeteknek kell kidolgozniuk és nyújtaniuk oly módon, hogy az magában foglalja a következők mindegyikét:

1. értékelői tanfolyam;
2. értékelői kompetenciákról szóló szinten tartó tanfolyam;
3. értékelők kompetenciáinak értékelésére szolgáló módszer(ek).

b) Az a) pontban említett tanfolyamokat és értékelési módszert az illetékes hatóságnak jóvá kell hagynia.”

*II. MELLÉKLET*

Az (EU) 2015/340 rendelet II. melléklete (ATCO.AR RÉSZ) a következőképpen módosul:

1. Az A. alrészben, az ATCO.AR.A.010 pont a következő ca) ponttal egészül ki:

„ca) szimulátoroktatói (STDI) felhatalmazások kiadása, meghosszabbítása és megújítása az ATCO.C.005 b) és c) pontnak megfelelően;”.

2. Az A. alrészben, az ATCO.AR.D.001 a) pont a következő 1a. ponttal egészül ki:

„1a. szimulátoroktatói (STDI) felhatalmazások kiadása, meghosszabbítása és megújítása az ATCO.C.005 b) és c) pontnak megfelelően;”.

3. A D. alrészben, az ATCO.AR.D.005 d) pont helyébe a következő szöveg lép:

„d) Szakszolgálati engedélyek, jogosítások és kiterjesztések felfüggesztése vagy visszavonása esetén az illetékes hatóság írásban tájékoztatja a szakszolgálati engedélyest és az érintett légiforgalmi szolgáltatót a döntésről, és a szakszolgálati engedélyest tájékoztatja az őt megillető, az ATCO.AR.A.010 pontban meghatározott eljárások szerinti fellebbezési jogról.”

*III. MELLÉKLET*

Az (EU) 2015/340 rendelet III. melléklete (ATCO.OR RÉSZ) a következőképpen módosul:

1. A B. alrészben az ATCO.OR.B.001 c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) A képzési szervezet tanúsítványa iránti kérelemnek a következő információkat kell tartalmaznia:

1. a kérelmező neve és címe;

2. a működési helyszín(ek) címe (amely szükség esetén a légiforgalmi irányítási egységek listáját is magában foglalja), amennyiben az eltér a kérelmező 1. pont szerint megadott címétől;

3. a következő személyek neve, feladatköre és képesítése:

i. a felelős vezető;

ii. a képzési szervezet vezetője, ha nem azonos az i. pont szerinti személlyel;

3. a képzési szervezet által az illetékes hatósággal folytatott kapcsolattartás céljából kinevezett személy(ek) elérhetősége;

4. a tevékenység vagy a változás kezdetének tervezett dátuma;

5. lista a nyújtani kívánt képzések típusairól és legalább egy képzési tanfolyamról minden egyes nyújtani tervezett képzéstípushoz;

5a. a létesítmények és felszerelések leírása;

6. a vonatkozó követelményeknek való megfelelésre vonatkozó nyilatkozatot a felelős vezetőnek alá kell írnia, kijelentve ezzel, hogy a képzési szervezet mindenkor megfelel a követelményeknek;

7. az irányítási rendszer folyamatai; valamint

8. a kérelem kelte.”

2. A B. alrészben, az ATCO.OR.B.015 a) pont bevezető mondata helyébe a következő szöveg lép:

„a) A következő változások a végrehajtás előtt előzetes jóváhagyást igényelnek, kivéve, ha a változás az illetékes hatóság által jóváhagyott eljárásnak megfelelően kerül bejelentésre és kezelésre az ATCO.AR.E.010 c) ponttal összhangban:”.

3. A C. alrészben, az ATCO.OR.C.015 b) pont helyébe a következő szöveg lép:

„b) A képzési szervezetnek biztosítania kell, hogy a repülésszimulációs oktatóeszközök megfeleljenek a képzés típusának megfelelő alkalmazandó előírásoknak és követelményeknek a jogosítások és kiterjesztések tekintetében, valamint hogy azokat az illetékes hatóság jóváhagyta.”

4. A D. alrészben az ATCO.OR.D.001 c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) az értékelési és vizsgamódszereket.”